

Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle Vekko Oy:n Massaholmin kiviainesaluetta ja maankaatopaikkaa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

VD/4630/11.00.03.00/2019

HP/MS/PK/KN/LS

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) pyytää YVA-lain tarkoittamana yhteysviranomaisena Vantaan kaupunginhallituksen lausuntoa Vekko Oy:n kiviainesaluetta ja maankaatopaikkaa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, UUDELY/5564/2019.

Lausunnon määräaika on 20.5.2020.

Arviointiohjelma löytyy osoitteesta [https://www.ymparisto.fi/fi-](https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Asiointi_luvat_ja_ymparistovaikutusten_arviointi/Ymparistovaikutusten_arviointi/YVAhankkeet/Vekko)

[FI/Asiointi_luvat_ja_ymparistovaikutusten_arviointi/Ymparistovaikutusten_arviointi/YVAhankkeet/Vekko](https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Asiointi_luvat_ja_ymparistovaikutusten_arviointi/Ymparistovaikutusten_arviointi/YVAhankkeet/Vekko)
[x_Oyn_Massaholmin_kiviainesalue_ja_maankaatopaikka_Vantaa](https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Asiointi_luvat_ja_ymparistovaikutusten_arviointi/Ymparistovaikutusten_arviointi/YVAhankkeet/Vekko)

Hanke käsittää enimmillään noin 13,8 miljoonan kuutiometrin kiviaineksen oton ja noin 22,2 miljoonan kuutiometrin puhtaan ylijäämämaan läjityksen. Hankkeen tavoitteena on mahdollistaa alueella kiviaineksen ottaminen ja murskaus sekä puhtaiden ylijäämämaiden sijoittaminen pääkaupunkiseudun rakentamisen tarpeita palvellen. Alueelta louhittavat kiviainekset murskataan hankealueella tai viereisellä Senkkerin kivasemalla, johon hankealue rajoittuu. Alueelle voidaan tuoda murskattavaksi ylijäämälouhetta myös hankealueen ulkopuolelta. Louhetta otetaan vastaan kaikkina päivinä vuorokauden ympäri.

Hankealue sijaitsee Vantaalla rajoittuen koillisessa Tuusulan kunnan rajaan ja käsittää 39 hehtaaria, ja sen kulku hankealueelle on Tuusulan puolelta Senkkerin nykyiseltä kivasemalta. Maakuntakaavassa hankealue on osoitettu alueeksi, jolla sijaitsee merkittäviä kiviainesvaroja, sekä ylijäämämaiden loppusijoitukseen varatuksi alueeksi (EJ3). Vantaan yleiskaavassa 2007 hankealue sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M), jolla sijaitsee määräaikainen maanläjitykseen varattu alue (et) ja lentomeluvyöhyke 3 (LDEN 50-55 dB). Alueella ei ole asemakaavaa, eikä hankkeen toteuttaminen edellytä asemakaavoitusta. Hankealueen kaakkoispuolella noin 400 metrin päässä hankealueen rajalta on asemakaavassa erillispientalojen korttelialuetta (AO).

Alueella olevat **luontotyypit** ovat tavanomaisia talouskäytössä olevia metsiä ja osin ojitettuja, pääosin hakattua kuivaa kallio- ja kangassekametsää. **Kasvisto ja eläimistö** ovat tavanomaista Keski-Uudenmaan sisäosille tyypillistä lajistoa. Alueella ei tiedetä eikä luontoselvityksessä todettu esiintyvän paikallisena erityisesti suojeltavia, rauhoitettuja, uhanalaisia tai harvinaisia kasvi- ja eläinlajeja tai EU:n direktiivi lajeja. Maa-ainesten otto poistaa kaikki luontoarvot hankealueelta. Hankkeen vaikutusten kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen arvioidaan ulottuvan enintään kilometrin etäisyydelle hankealueesta. Hankkeen vaikutusalueen herkkyys on arvioitu kohtalaiseksi, koska Vantaanjoen Natura-alue sijaitsee noin kilometrin päässä hankealueesta.

Hankealue ei sijaitse luokitetulla pohjavesialueella, eikä alueelta ei ole hydrologisia yhteyksiä pohjavesialueille. Päijännetunneli sijaitsee yli 2 kilometrin etäisyydellä alueen kaakkoispuolella. Suurin osa hankealueen pintavesistä valuu kaakkoon Kesäkylänojan ja Kiilinojan kautta Tuusulanjokeen, joka laskee Vantaanjokeen.

Hanke liittyy vieressä Tuusulan puolella sijaitsevan Senkkerin kivaseman toimintaan. Kulku hankealueelle tapahtuu Senkkerin kivaseman kautta. Hankealueella hyödynnetään Senkkerin kivaseman kalustoa ja

tuotevarastoja. Maantie 152 (Kehä IV) linjaus Tuusulanväylältä Hämeenlinnanväylälle on suunniteltu hankealueen luoteisreunaan.

Hankealueella tehtävän louhinnan ajoitus ja kesto riippuvat valitusta vaihtoehdosta, kiviaineksen kysynnästä ja viereiseltä Senkkerin kivasemalta louhittavan kiviaineksen määrästä. Aikaisintaan louhinta voitaisiin aloittaa vuonna 2021. Jos louhinta ulotetaan korkeustasoon +5, kiviainesta riittää hankealueella arviolta 20–50 vuodeksi. Jos ylijäämämaan täyttö toteutetaan laajimman vaihtoehdon mukaisesti, täyttö on valmis arviolta 40–60 vuoden kuluttua hankkeen käynnistämisestä. Täyttö on mahdollista aloittaa matalan oton vaihtoehdossa aikaisintaan noin vuonna 2030. Suunnitelmissa on, että ylijäämämaiden vastaanottoa tapahtuu vuorokauden ympäri.

Hankkeessa arvioidaan 5 eri vaihtoehtoa sekä 0-vaihtoehtoa:

Vaihtoehto 0: Hanketta ei toteuteta, ja hankealue jää metsätalouskäyttöön.

Vaihtoehto 1 (syvä otto ja korkea täyttö)

Kiviaineksen otto ulotetaan tasolle +5 eli noin 55-70 metriä nykyisen maanpinnan alapuolelle. Kiviainesta louhitaan noin 13,8 milj. m³. Ylijäämämaan täyttö toteutetaan korkeana täyttömäkenä, joka ulottuu korkeustasolle +120. Ylijäämälouhetta vastaanotetaan 0-2 milj. tonnia. Täytön kokonaistilavuus on noin 22,2 milj. m³. Kokonaistilavuus pitää sisällään loppusijoitettavan ylijäämämaan sekä täyttömäen rakenteisiin tarvittavan aineksen.

Vaihtoehto 2 (syvä otto ja matala täyttö)

Kiviaineksen otto ulotetaan tasolle +5 eli noin 55-70 metriä nykyisen maanpinnan alapuolelle. Kiviainesta louhitaan noin 13,8 milj. m³. Ylijäämämaan täyttö toteutetaan matalana täyttömäkenä, joka ulottuu korkeustasolle +80. Ylijäämälouhetta vastaanotetaan 0-2 milj. tonnia. Täytön kokonaistilavuus on noin 16,3 milj. m³ pitäen sisällään loppusijoitettavan ylijäämämaan sekä täyttömäen rakenteisiin tarvittavan aineksen.

Vaihtoehto 3 (matala otto ja korkea täyttö):

Kiviaineksen otto ulotetaan tasolle +42 eli noin 18 -33 metriä nykyisen maanpinnan alapuolelle. Kiviainesta louhitaan noin 6,4 milj. m³. Ylijäämämaan täyttö toteutetaan korkeana täyttömäkenä, joka ulottuu korkeustasolle +120. Ylijäämälouhetta vastaanotetaan 0-2 milj. tonnia. Täytön kokonaistilavuus on noin 15,0 milj. m³.

Vaihtoehto 4 (matala otto ja matala täyttö)

Kiviaineksen otto ulotetaan tasolle +42 eli noin 18-33 metriä nykyisen maanpinnan alapuolelle. Kiviainesta louhitaan noin 6,4 milj. m³. Ylijäämämaan täyttö toteutetaan matalana täyttömäkenä, joka ulottuu korkeustasolle +80. Ylijäämälouhetta vastaanotetaan 0-2 milj. tonnia. Täytön kokonaistilavuus on noin 8,8 milj. m³.

Vaihtoehto 5 (matala otto ja teollisuusalue)

Kiviaineksen otto ulotetaan tasolle +42 eli noin 18-33 metriä nykyisen maanpinnan alapuolelle. Louhittavan kiviaineksen määrä on yhteensä noin 6,4 milj. m³. Ylijäämälouhetta vastaanotetaan 0-2 milj. tonnia. Alueen jälkikäyttönä on teollisuus- ja logistiikkatoiminnot noin tasolla +42.

Arvioidut ympäristövaikutukset

Hankkeessa sovelletaan **IMPERIA-hankkeen mukaista arviointimenetelmää**, jossa vaikutuksen laajuuden ja arviointikohteen arvottamisen kautta määritellään vaikutuksen merkittävyys. Vaikutusten merkittävyyteen vaikuttavat kohteen herkkyyt ja muutoksen suuruus.

YVA-ohjelmavaiheessa arvioitiin, että hankkeella ei todennäköisesti ole merkittäviä ympäristövaikutuksia väestöön, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön, joten näitä asioita ei ole tutkittu YVA-ohjelman jälkeen enää tarkemmin.

Yhteenveto arvioituista ympäristövaikutuksista

Yhdyskuntarakenne ja maankäyttö

Vaihtoehdoilla 1-4 ei ole vaikutuksia yhdyskuntarakenteeseen. Vaihtoehdot toteuttavat maakuntakaavassa ja yleiskaavassa osoitettua maankäyttöä. Hankkeella on ollut vaikutuksia suunnitteilla olevan maantie 152:n sijaintiin ja maantien suunnittelu on otettu huomioon hankkeessa. Vaihtoehto 5 tuottaa runsaasti työpaikkoja ja liikennettä, ja se muuttaa yhdyskuntarakennetta ja maankäyttöä.

Maa- ja kallioperä sekä kiviainesvarat

Vaihtoehdoissa 1-5 muutos kallioperään on suuri ottomäärästä ja muutoksen pysyvyydestä johtuen, mutta alueen herkkyys on vähäinen. Vaikutus maa- ja kallioperään sekä kiviainesvaroihin on kohtalainen. Vaihtoehdossa 0 hankealueella ei muodostu vaikutuksia maa- ja kallioperään tai kiviainesvaroihin.

Kasvillisuus, eliöt ja luonnon monimuotoisuus

Elollinen luonto häviää hankealueelta, jossa ei kuitenkaan ole erityisiä luontoarvoja. Hankkeella ei ole vaikutuksia Vantaanjoen Natura-alueen luontoarvoihin eikä huomionarvoisiin luontokohteisiin.

Maisema ja kulttuuriympäristö

Louhintavaiheen aikana maisemarakenteen ja maisemakuvan muutos on havaittavissa pääasiassa lähialueen korkeimmilta lakialueilta. Maastonmuodot ja kasvillisuus peittävät näkymät alavammilta alueilta ja kaukomaisemasta tarkasteltuna. Hankkeen loppuvaiheessa vaikutusten merkittävyys maisemakuvaan kasvaa, mitä korkeaksi täyttömäki rakennetaan. Selvästi puurajan ja vallitsevien maastonmuotojen yläpuolelle kohoava täyttömäki (+120) näkyy erityisesti hankealuetta ympäröiviltä peltoaukeilta ja muilta avoimilta alueilta tarkasteltuna. Maisemakuvaa hallitseva täyttömäki voi muuttaa pienipiirteisen maalaismaiseman luonnetta ja kulttuuriympäristön arvoja. Haitallisia vaikutuksia tulee lieventää täyttömäen maisemoinnilla ja yhtenäisillä suojametsillä hankealueen ympäristössä. Myös pihojen kasvillisuus voi katkaista tai rajata näkymiä hankealueelle.

Pintavedet

Vaihtoehdossa 0 ei synny vaikutuksia pintavesiin. Vaihtoehdoissa 1-5 vaikutukset ovat joko merkityksettömiä tai vähäisiä. Suurimmat vaikutukset syntyvät hankkeen aloitusvaiheessa (kaikki vaihtoehdot), jolloin hankealueen pintaraivauksen seurauksena voidaan olettaa syntyvän vähäistä ja lyhytkestoista kiintoaines-, ravinne- ja humuskuormitusta, jonka vaikutusalue on kuitenkin pieni. Kiviaineen ottovaiheesta ei arvioida syntyvän haitallisia vaikutuksia pintavesiin. Täyttövaiheessa saattaa syntyä vähäistä kiintoaines-, ravinne- ja humuskuormitusta, jonka vaikutusalue on kuitenkin pieni. Täyttövaiheen vaikutusten kesto riippuu vaihtoehdosta ollen pidempi vaihtoehdoissa 1 ja 3. Vaihtoehdossa 5 tätä vaikutusta ei synny.

Pohjavedet

Kiviaineksen syväotolla (VE 1-2) voi olla vähäisiä pohjaveden määrää vähentäviä heikentäviä vaikutuksia hankkeen lähialueella, kuitenkin enintään 200 metrin etäisyydelle hankealueelta ja vain niihin suuntiin, joihin kallioperässä on ruhjeita. Geologian tutkimuskeskus ei tutkimuksissaan ole havainnut alueella merkittäviä vettä johtavia ruhjeita. Vaikutus on palautuva. Kiviaineksen matalammalla (VE3-5) otolla ei arvioida olevan

vaikutusta pohjaveden määrään hankealueen ulkopuolella. Louhitun tilavuuden täyttäminen puhtaalla ylijäämämaalla saattaa aiheuttaa vähäisiä haittavaikutuksia pohjaveden laatuun hankealueella vaihtoehdoissa 1 ja 2 (syvä otto). Vaikutuksen ei arvioida ulottuvan hankealueen ulkopuolelle heikon vedenjohtavuuden vuoksi. Vaikutus on palautuva, mutta kestää pidempään vaihtoehdossa 2 (korkea täyttö). Vaihtoehdoissa 3–5 ei arvioida syntyvän haitallisia vaikutuksia pohjaveden laatuun.

Liikenne

Hanke ei lisää Senkkerin kiviainestehtaan vuotuisia vuorokautisia liikennemääriä nykyisestä, mutta se varmistaa, että nykyinen tuotanto ja sen mukainen liikennemäärä säilyy. Nykyinen liikenneverkko riittää hyvin hankkeen liikenteellisiin tarpeisiin. Vaihtoehdon 5 jälkikäyttönä on logistiikka- ja teollisuusalueita, jotka tuottavat runsaasti liikennettä. Tässä vaihtoehdossa liikenneverkon toimivuus heikentyy, ellei maantietä 152 rakenneta.

Melu

Hankkeen meluvaikutukset on arvioitu meluntorjuntatoimet huomioiden vähäiseksi kielteiseksi. Hankkeen melutasot ovat asuin- ja lomarakennusten kohdalla selvästi alle 55 dB päiväohjearvon ja 50 dB yöohjearvon kaikissa työvaiheissa ja vaihtoehdoissa. Äänekkäimmät työvaiheet ajoittuvat hankkeen alkuvaiheeseen, kun porataan nykyisen maanpinnan tasolla. Melutasot pienenevät, kun melulähteet siirtyvät louhittuun tilaan maanpinnan alapuolelle. Täyttövaiheessa meluvaikutukset ovat vähäisiä.

Tärinä

Nykyiseltä Senkkerin kiviasemalta louhitaan jatkuvasti kalliota, ja louhinta aiheuttaa vähäistä tärinää asuinrakennusten kohdalla. Hanke ei merkittävästi muuta tärinän määrää. Se muuttaa ainoastaan louhinnan ajallista kestoa.

Pöly ja ilmanlaatu

Hanke ei muuta Koivikon asuinalueen nykyistä ilman laatua, jonka hiukkaspitoisuudet alittavat selvästi ohjearvot. Hanke pidentää Senkkerin kiviaseman toiminta-aikaa.

Ilmasto

Hankealue sijaitsee lähellä kiviaineksenkäyttökohteita, jolloin kuljetusmatkat jäävä lyhyiksi. Tällöin myös kuljetusten ilmastopäästöt jäävät vähäisiksi.

Ihmisten terveys, elinolot ja viihtyvyys

Hanke ei vaikuta asuinalueisiin kohdistuvaan meluun, pölyyn, tärinään tai liikenneturvallisuuteen. Hankkeella on myönteisiä työllisyysvaikutuksia. Hanke pidentää nykyisen Senkkerin kiviaseman kestoa, mutta varsinaisia haitallisia muutoksia nykytilanteeseen ei aiheudu. Merkittävin haitta on jokamiehenoikeudella käytetyn metsäalueen supistuminen hankealueen kohdalla.

Vaikutukset aineelliseen omaisuuteen

Hankkeen toteuttamisella ei ole tunnistettu olevan vaikutusta aineelliseen omaisuuteen verrattuna vaihtoehtoon nolla. Hankkeen toteuttamatta jättäminen ei muuttaisi Koivikon asuinalueen asuntojen hintoja.

Luonnonvarojen hyödyntäminen

Hanke hyödyntää tärkeää luonnonvaraa eli kiviainesta. Kiviaineksen tehokas ja syvä ottaminen säästä muita alueita kiviaineksen otolta. Vaihtoehdoissa 1,2,3 ja 4 hankkeen päätyttyä täyttömäkien päälle muodostuu uusia luonnonvaroja, joita ihminen voi hyödyntää.

Yhteisvaikutukset

Hankkeella voi olla yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa. Tällaisia hankkeita ovat

- Maatie 152, jonka suunniteltu linjaus sijaitsee hankealueen länsipuolella.
- Tallinnan tunnelihanke, jonka radan on suunniteltu nouseva maan pinnalla hankealueen kaakkoispuolella
- Hanskalliontien varrella sijaitsevat erityisesti kiertotalouteen liittyvät toiminnot.

Yhteisvaikutukset liittyvät erityisesti liikennejärjestelyihin, mahdollisiin maankäytön muutoksiin ja eri maankäyttömuotojen liikennetuotoksiin. Näitä eri maankäyttömuotoja sovitetaan yhteen kaavoituksen avulla.

Hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä kielteisiä vaikutuksia.

Selostuksessa on esitetty myös esitetty eri vaihtoehtojen välinen vertailu.

Toimintaan liittyvät riskit ja epävarmuustekijät

- Räjäytysten riski yli lentäville lentokoneille
- Häiriö kasteluveden kulussa, jolloin alueelle saattaa muodostua pölyä
- Liikenteen aiheuttama pölyäminen
- Liikenneonnettomuuksien riski

Ehdotukset ympäristövaikutuksiin liittyvistä seurantajärjestelyistä

- Ehdotus toiminnan pintavesivaikutusten seurantaohjelmaksi
- Ehdotus pohjavesivaikutusten seurantaohjelmaksi
- Ehdotus liikenteen seurannasta
- Ehdotus meluvaikutusten seurannasta
- Ehdotus pölyvaikutusten seurannaksi

Kaupunginhallitus 18.5.2020 § 15

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle liitteen mukainen lausunto Vekko Oy:n kiviainesaluetta ja maankaatopaikkaa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja muutti esityslistatekstin ”Maisema ja kulttuuriympäristö” osion toiseksi viimeistä lausetta seuraavasti.

Maisema ja kulttuuriympäristö

Louhintavaiheen aikana maisemarakenteen ja maisemakuvan muutos on havaittavissa pääasiassa lähialueen korkeimmilta lakialueilta. Maastonmuodot ja kasvillisuus peittävät näkymät alavammilta alueilta ja kaukomaisemasta tarkasteltuna. Hankkeen loppuvaiheessa vaikutusten merkittävyys maisemakuvaan kasvaa, mitä korkeaksi täyttömäki rakennetaan. Selvästi puurajan ja vallitsevien maastonmuotojen yläpuolelle kohoava täyttömäki (+120) näkyy erityisesti hankealuetta ympäröiviltä peltoaukeilta ja muilta avoimilta alueilta tarkasteltuna. Maisemakuvaa hallitseva täyttömäki voi muuttaa pienipiirteisen maalaismaiseman luonnetta ja kulttuuriympäristön arvoja. Haitallisia vaikutuksia voidaan

tulee lieventää täyttömäen maisemoinnilla ja yhtenäisillä suojametsillä hankealueen ympäristössä. Myös pihojen kasvillisuus voi katkaista tai rajata näkymiä hankealueelle.

Lisäksi merkittiin, että apulaiskaupunginjohtaja täydensi lausunnon viimeistä kappaletta siten, että sen loppuun lisätään lause ”*Kaupunki kiinnittää erityistä huomiota ympäristönäkökohtien huomiointiin jatkovalmistelussa.*”

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- Lausunto Vekko Oy:n Massaholmin kiviainesaluetta ja maankaatopaikkaa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta
- Lausuntopyyntö Vekko Oy:n Massaholmin kiviainesaluetta ja maankaatopaikkaa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Täytäntöönpano: Laki- ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

suunnittelija Paula Kankkunen, puh. 050 3023992,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)